

HUBUNGAN SIKAP DAN MINAT TERHADAP KAEDAH LAWATAN DALAM PEMBELAJARAN SEJARAH DALAM KALANGAN PELAJAR PISMP

Malar Muthiah, (Ph.D)¹, Kaushalya Palanisamy²,
Norrolnadia Tajudin³
Jabatan Ilmu Pendidikan,^{1,2}
Jabatan Teknologi Pengajaran dan Kemanusiaan³,
Institut Pendidikan Guru Kampus Tuanku Bainun
drmmalar@gmail.com¹

Abstrak

Kaedah lawatan merupakan salah satu kaedah pembelajaran yang sesuai pada masa kini dalam menarik minat sekaligus dapat memberikan kefahaman dalam pembelajaran Sejarah. Oleh itu, kajian ini dijalankan bertujuan untuk mengenal pasti tahap sikap dan minat serta hubungan antara sikap dan minat terhadap pembelajaran Sejarah melalui kaedah lawatan dalam kalangan pelajar PISMP. Seramai 41 orang pelajar PISMP yang mengambil elektif teras Sejarah telah dipilih sebagai sampel berdasarkan teknik persampelan bertujuan. Instrumen soal selidik kajian ini telah disahkan oleh pakar-pakar penilai dan mempunyai nilai kebolehpercayaan yang tinggi. Data kajian ini dianalisis secara deskriptif melalui perisian IBM SPSS versi 26.0. Dapatan kajian ini menunjukkan tahap sikap terhadap pengajaran dan pembelajaran kursus sejarah berada pada tahap tinggi ($M=3.87$, $SD=0.56$) dalam kalangan pelajar elektif Sejarah. Tahap minat pelajar Sejarah bagi kaedah lawatan adalah tinggi iaitu ($M= 3.61$, $SD=0.623$). Ini menunjukkan pelajar elektif sejarah sangat berminat untuk mempelajari kursus Sejarah yang menggunakan kaedah pembelajaran yang berbentuk lawatan. Analisis statistik inferensi bagi korelasi Pearson telah dijalankan bagi mengenal pasti hubungan sikap dengan minat pelajar terhadap Sejarah melalui kaedah lawatan. Hasil analisis kajian ini menunjukkan terdapat hubungan signifikan yang positif di antara sikap dengan minat pelajar dalam pembelajaran Sejarah melalui kaedah lawatan ($r = .562$, $p = .000 < .05$). Ini menunjukkan tahap sikap pelajar mempengaruhi minat mereka terhadap Sejarah melalui kaedah lawatan yang turut disarankan dalam Dokumen Standard Kurikulum Pelajaran (DSKP). Kajian ini telah melahirkan beberapa implikasi iaitu antaranya pelajar lebih bersemangat dan menunjukkan minat yang tinggi serta terlibat secara aktif dalam pembelajaran Sejarah di IPG Kampus Tuanku Bainun.

Kata kunci : sikap, minat, lawatan, sejarah, pembelajaran

Abstract

This descriptive review study aims to identify the level of attitudes and interest, as well as the relationship between attitudes and interest towards the learning method of history course visits among PISMP students. A total of 41 PISMP students were selected based on purposive sampling techniques. A questionnaire, adapted and validated by expert evaluators with good reliability, was used as the study instrument. The study data were analyzed descriptively using IBM SPSS version 26.0 software. The findings of this study indicate that the level of attitude towards the teaching and learning of history courses is high ($M=3.87$, $SD=0.56$) among History elective students. The level of student interest in the IPIM learning method is also high ($M=3.61$, $SD=0.623$). This shows that history elective students are very interested in learning history courses using the IPIM learning method. Inferential statistical analysis using Pearson correlation was conducted to identify the relationship between students' attitudes and interest. The results of the analysis show a significant positive relationship between students' attitudes and interest in learning history ($r = .562$, $p = .000 < .05$). This indicates that students' attitudes influence their interest in the IPIM learning method. This study has several implications, including students being more enthusiastic, showing high interest, and actively participating in History learning at IPG Kampus Tuanku Bainun.

Keywords : attitude, interest, visit, history, learning

PENGENALAN

Mata pelajaran Sejarah telah dilaksanakan secara rasmi bermula pada tahun 2014 di semua sekolah kebangsaan dan jenis kebangsaan di Malaysia. Kurikulum Sejarah di sekolah rendah memberi penekanan yang khusus kepada sejarah negara selaras dengan kehendak kerajaan untuk memastikan rakyat Malaysia celik sejarah di samping menghayatinya. Mata pelajaran Sejarah termasuk dalam mata pelajaran teras di bawah tunjang kemanusiaan. Mata pelajaran ini diajar kepada murid-murid Tahap 2 (Tahun 4, 5 dan 6). Matlamat utama kurikulum Sejarah sekolah rendah adalah untuk memastikan masyarakat Malaysia mempelajari asal usul serta sejarah perkembangan negara dan memupuk semangat setia negara (Nur Syazwani Abdul Talib *et al.*, 2019).

Mata pelajaran Sejarah juga mampu membentuk keperibadian pelajar dalam menyemai semangat patriotik dalam jiwa masyarakat Malaysia termasuk semangat kekitaan, berdisiplin, berusaha dan produktif. Menurut Susanto (2014), pembentukan sikap dalam sosial apabila masyarakat mempelajari latar belakang dalam sesuatu peristiwa sejarah. Justeru, kurikulum Sejarah sekolah rendah adalah satu usaha melahirkan warganegara yang bersatu padu, mempunyai perasaan bangga sebagai rakyat Malaysia, berpengetahuan dan menghayati serta mengamalkan ciri-ciri kenegaraan (Soedjatmoko 1983; Sapriya, 2012; Zahro *et al.*, 2017). Elemen yang diterapkan dalam kurikulum Sejarah diharapkan menjadi wadah dalam penerapan nilai-nilai murni yang membentuk kehidupan masyarakat yang lebih patriotik dan jati diri.

Dalam proses Pengajaran dan Pembelajaran (PdP) Sejarah bagi semua peringkat pengajian termasuk sekolah rendah, sekolah menengah dan pengajian tinggi, kaedah pengajaran dengan menitikberatkan langkah penyampaian yang tersusun adalah usaha penting untuk mendekati objektif pengajaran (Mok, 1992). Menurut Endacott dan Brooks (2013), kecekapan berfikir, pedagogi dan kebijaksanaan untuk merangsang tingkah laku pelajar terhadap kisah sejarah lampau akan mempengaruhi keberkesanan PdP Sejarah. Oleh itu, KPM telah menetapkan asas Kemahiran Pemikiran Sejarah (KPS) yang perlu dikuasai oleh murid dan pelajar di semua peringkat pengajian. Kemahiran Pemikiran Sejarah yang perlu dipupuk antaranya kemahiran memahami kronologi, kemahiran menerokai bukti, kemahiran membuat interpretasi, kemahiran membuat imaginasi dan kemahiran membuat rasionalisasi (Pusat Perkembangan Kurikulum (PPK), 2003; 2015)

Mata pelajaran Sejarah bukan semata-mata untuk pengetahuan tetapi boleh dijadikan pedoman daripada peristiwa yang berlaku (Muhd. Yusof 1994; Abd. Rahim 1999) kepada pelajar sehingga mampu mempengaruhi sikap dan minat pelajar. Namun, Sejarah juga salah satu mata pelajaran yang kurang diminati oleh pelajar dan menjadi lebih bermasalah apabila inisiatif untuk merangsang minat pelajar kurang dititikberatkan oleh para pendidik (Anuar *et al.*, 2009; Ahmad Syakirin & Anuar, 2016). Oleh itu, aktiviti yang dirancang oleh pendidik perlu memberi pengalaman yang dapat menyuburkan, berpusatkan pelajar secara aktif dan akhirnya melahirkan minat terhadap mata pelajaran Sejarah (Lee Bih Ni & Nurul Asyikin Hassan, 2023). Antaranya, pelajar melawat tempat-tempat yang menyimpan seni Sejarah seperti Muzium untuk menghubungkan

pengalaman sebenar dengan kandungan dalam buku teks (Ariegusrini Agus & Mohamad Johdi Salleh, 2009). Para pendidik juga digalakkan menggunakan kreativiti untuk memilih, menyusun, mengolah, dan mempelbagai aktiviti mengikut kesesuaian pelajar. Menurut Aiza Maslan @ Baharudin (2024), Muzium berperanan sebagai sebuah institusi yang memperoleh, menyimpan, meneliti, berkomunikasi serta mempamerkan bagi tujuan pendidikan, pembelajaran dan keseronokan.

Dalam konteks mata pelajaran Sejarah, isu utama yang mempengaruhi pembelajaran dalam kalangan murid ialah mengingat dan menghuraikan fakta sehingga memberikan kesan terhadap minat pelajar tersebut. Ini jelas terutamanya bagi murid yang berprestasi rendah dari segi akademik. Pengaplikasian istilah pedagogi terbeza perlulah digunakan oleh guru Sejarah bagi merangsang minat murid untuk belajar mata pelajaran Sejarah. Pernyataan ini turut dibincangkan oleh Nur Syazwani Abdul Talib *et al.* (2016) iaitu pelajar akan menunjukkan kemampuan untuk mempelajari mata pelajaran dengan terperinci apabila mereka mempunyai minat mendalam melalui kepelbagaian kaedah pengajaran guru. Selain itu, masalah ini juga timbul kerana sikap kurangnya membaca dan minat terhadap mata pelajaran ini.

Seterusnya, pelajar mempraktikkan cara yang salah untuk menghafal fakta tanpa banyak mengambil kira konsep dan peristiwa kronologi. Pembelajaran Sejarah dalam kalangan pendidik masih menggunakan teknik syarahan dan hafalan semata-mata (Dahalan *et al.*, 2018). PdP mata pelajaran Sejarah selepas merdeka juga dilihat masih tradisional iaitu buku teks sebagai alat pengajaran utama (Sharipah Aini Jaafar & Arba'iyah Mohd Noor, 2016; M. Kaviza, 2020, Fatin Imanina Abd. Rahman & Anuar Ahmad, 2024). Selain itu, ayat yang panjang dan berliku dalam buku teks Sejarah juga menyebabkan kekeliruan dan kesukaran kepada murid untuk memahami dan minat terhadap mata pelajaran Sejarah.

PdP yang masih bersifat tradisional juga turut mempegaruhi sikap pelajar terhadap Sejarah. Menurut Nur Syazwani Abdul Talib *et al.* (2023), kaedah pembelajaran Sejarah kini masih bersifat sehalu dan lebih berpusatkan guru sehingga menyebabkan pelajar tidak berinteraksi dengan guru seterusnya menjadikan pembelajaran kaku. Sikap pelajar juga turut menyumbang kepada masalah dalam PdP Sejarah iaitu pelajar tidak meminta penjelasan untuk topik yang mereka kurang faham ketika proses pembelajaran.

Kajian Sharipah Aini Jaafar & Arba'iyah Mohd Noor (2016) berkenaan pelaksanaan PdP Sejarah di sekolah-sekolah di Malaysia, mereka membincangkan tentang kebergantungan guru Sejarah terhadap buku teks telah mengakibatkan proses PdP tidak membantu murid meneroka ilmu Sejarah dengan terbuka dan meluas. Perkara ini berlaku disebabkan guru Sejarah kurang mendapat pendedahan mengenai kaedah pengajaran terkini dan bersesuaian untuk diaplikasikan di dalam bilik darjah.

Oleh itu, satu kaedah yang disarankan dalam DSKP Sejarah ialah Inspirasi Pelajar Inovasi Muzium (IPIM). IPIM ialah PdP Sejarah berasaskan muzium sebagai satu institusi yang dapat menyuntik pembelajaran sejarah dengan efektif memandangkan ia mempunyai sumber koleksi sejarah yang boleh digunakan dalam sesi pengajaran. Kaedah IPIM boleh dilaksanakan melalui pameran dan himpunan koleksi bagi memudahkan pembelajaran murid (Mohd Azmi, 2012). Selain itu, kaedah IPIM membantu kepelbagaian proses penyampaian maklumat yang lebih efektif. kaedah pembelajaran lawatan ke Muzium boleh membantu murid lebih memahami dan menghargai sejarah di samping memupuk sikap bangga terhadap usaha dan pencapaian yang telah dilakukan oleh generasi terdahulu.

Oleh itu, kaedah PdP melalui lawatan ke Muzium akan membantu dalam mewujudkan suasana yang berkesan akan dapat menarik minat pelajar IPGM terhadap pembelajaran Sejarah. Mempelajari Sejarah mempunyai pelbagai kepentingan yang dapat diterapkan dalam diri pelajar serta minat murid terhadap sejarah akan dapat ditingkatkan. Pembelajaran Sejarah melalui lawatan ke Muzium membolehkan murid mampu melihat sendiri koleksi yang ada dan cuba mengaitkan dengan pelajaran yang telah mereka pelajari. Pembelajaran melalui objek juga akan meningkatkan daya imaginasi pelajar (Lasky, 2009). Program Muzium yang hebat boleh menimbulkan minat pengunjung dan memberi inspirasi kepada mereka untuk terus belajar selepas lawatan (Sawyer, 1996).

Justeru, artikel ini bertujuan untuk mengkaji kaedah lawatan ke Muzium dalam pengajaran dan pembelajaran Sejarah sebagai satu bentuk pendedahan awal serta memupuk sikap dan minat pelajar terhadap mata pelajaran Sejarah dalam kalangan pelajar PISMP.

OBJEKTIF KAJIAN

- i. Menentukan tahap sikap pelajar terhadap kaedah pembelajaran lawatan ke Muzium.
- ii. Menentukan tahap minat pelajar terhadap kaedah pembelajaran lawatan ke muzium.
- iii. Mengenal pasti hubungan antara sikap dengan minat pelajar terhadap kaedah pembelajaran lawatan ke muzium.

SOALAN KAJIAN

- i. Apakah tahap sikap pelajar terhadap kaedah pembelajaran lawatan ke muzium?
- ii. Apakah tahap minat pelajar terhadap kaedah pembelajaran lawatan ke muzium?
- iii. Adakah terdapat hubungan antara sikap dengan minat pelajar terhadap kaedah pembelajaran lawatan ke muzium?

Hasil dapatan kajian ini diharap dapat memberi peluang kepada pensyarah dan guru-guru Sejarah untuk meneroka dengan lebih lanjut tentang kaedah pembelajaran IPIM dan mengamalkannya semasa pengajaran dan pembelajaran (PdP). Ini membuka peluang kepada pensyarah untuk menyediakan sesi lawatan ke Muzium serta aktiviti atau tugas yang bersesuaian bersandarkan kepada muzium.

LITERATUR

Kajian Niveetha Mookan *et al.* (2021) mengenai pendekatan kepelbagaian pengajaran dari aspek penyampaian, alat bantu mengajar, pedagogi dan peneguhan dalam pembelajaran Sejarah menunjukkan bahawa mata pelajaran Sejarah kurang diminati oleh murid berpunca daripada gaya pengajaran guru Sejarah yang masih menggunakan kaedah yang membosankan dan kurang memberangsangkan. Hal ini berlaku disebabkan ketidakbolehpayaan guru dalam menggunakan kaedah pengajaran yang kreatif dan menarik. Pernyataan ini jelas membuktikan guru Sejarah kurang berkemahiran dan pakar terhadap aspek kaedah pengajaran dan pembelajaran di dalam bilik darjah telah menjadi cabaran kepada murid berdasarkan konteks pendidikan Sejarah (Fazida Ahmad & Nurfaradilla Mohamad Nasri, 2018).

Sehubungan itu, kajian Muhammad Ayisy Baharudin & Mohd Ashraf Ibrahim (2019) berkaitan kesediaan pelaksanaan pengajaran abad ke 21 dalam mendapati guru di sekolah rendah pelaksanaan kaedah pengajaran guru Sejarah masih menggunakan kaedah tradisional iaitu '*chalk and talk*'. Kaedah sebegini lebih menggunakan pendekatan berpusatkan guru, pengaplikasian komunikasi satu hala sahaja serta mewujudkan pengajaran tidak bermakna kepada murid. Hal ini mengakibatkan murid mudah bosan dan tidak memberikan tumpuan yang jitu semasa proses PdP Sejarah berlangsung (Norakma *et al.*, 2015). Perkara ini juga terdapat dalam kajian Owing Ji Seng *et al.* (2018) yang mengatakan bahawa kaedah pengajaran yang tidak sesuai menunjukkan guru tidak berkemampuan untuk mewujudkan persekitaran pembelajaran yang menyeronokkan.

Justeru, isu penggunaan kaedah dan strategi pengajaran guru ini perlulah ditekankan supaya tidak menjejaskan tahap pencapaian murid sekolah rendah khususnya dalam mata pelajaran Sejarah. Penglibatan pelajar secara aktif akan menimbulkan keseronokan semasa belajar mata pelajaran Sejarah. Ini disokong dengan kajian M. Kaviza (2021) iaitu sikap murid terhadap pembelajaran Sejarah dianggap membosankan boleh dielakkan jika guru boleh mengubahsuai pendekatan, kaedah dan strategi PdP yang lebih interaktif dan kreatif di dalam bilik darjah. Menurut beliau pembelajaran yang membolehkan murid dapat menggayakan pelbagai aktiviti pembelajaran seperti penghasilan video dan gambar koleksi, menggunakan peta I-Think dalam mencatat maklumat dan

mempersembahkan hasil melalui pembentangan dalam kelas akan berjaya mengubah persepsi mereka tentang mata pelajaran sejarah.

Oleh itu kaedah IPIM merupakan satu strategi yang berkesan dalam pembelajaran sejarah kerana terdapat koleksi, sejarah tulen artifak yang dipamerkan di Muzium membantu dalam memperoleh pengalaman pembelajaran baharu dengan melihat, menyentuh, dan berinteraksi dengan bahan sejarah yang tidak terdapat di tetapan bilik darjah. Pembelajaran sejarah secara *hands-on* juga akan lebih banyak menimbulkan perasaan seronok dan menarik perhatian pelajar. Tambahan pula, belajar sejarah di Muzium juga meningkatkan pemahaman pelajar tentang konsep sejarah yang diajar di dalam bilik darjah (Azman Lingun, 2017). Lawatan ke Muzium juga membantu pelajar untuk melihat sendiri koleksi yang ada dan cuba mengaitkan dengan pelajaran yang telah mereka pelajari serta menarik minat pelajar untuk mempelajari sejarah. Pembelajaran melalui objek juga akan meningkatkan daya imaginasi pelajar.

Seterusnya, koleksi yang dipamerkan di muzium mampu memberikan gambaran yang jelas mengenai peristiwa yang berlaku dan bersesuaian dengan proses pengajaran dan pembelajaran sejarah. Justeru itu, penglibatan muzium dalam pembelajaran sejarah akan dapat memberikan kepentingan kepada muzium dan pendidikan dalam melahirkan pelajar yang mempunyai bermotivasi serta berminat terhadap pembelajaran sejarah. Objek yang dipamerkan merupakan bahan warisan negara. Melaluinya pelajar akan dapat menyentuh artifak yang dipamerkan dan akan mengaitkan dengan pembelajaran yang telah berlangsung. Pembelajaran di muzium akan berlangsung melalui koleksi, pameran, *lectures and talk*, mengadakan kelas mengikut subjek, penerbitan dan *teach and touch concept* (Ab Samad, Zuraidah dan Yusmilayati, 2010).

Kajian mengenai muzium sebagai institusi pendidikan tidak formal dalam mata pelajaran sejarah telah mendapati bahawa muzium dapat dijadikan satu kaedah dalam pembelajaran sejarah bagi menarik minat pelajar terhadap sejarah (Mohd Azmi Mohd Yusof dan Miti Fateema Sherzeella Mohd Yusoff, 2012). Pembelajaran di muzium akan memberikan ruang kepada pelajar untuk meneroka dan menjalankan penyiasatan semasa aktiviti pembelajaran dilaksanakan. Pembelajaran di muzium akan melengkapkan pembelajaran di bilik darjah melalui pengalaman baru pelajar untuk lebih memahami peristiwa sejarah menerusi bukti yang ada di muzium dan kefahaman pelajar juga akan dapat ditingkatkan. Kajian mengenai muzium turut

dilakukan untuk mengetahui tahap keberkesanan lawatan ke muzium, minat pelajar dalam membuat lawatan ke muzium akan tahap kemahiran pemikiran sejarah terhadap pembelajaran sejarah di muzium.

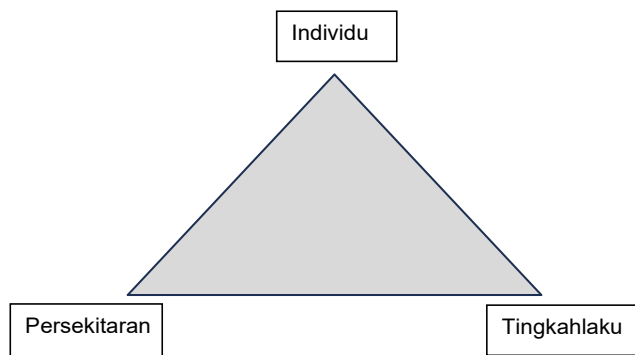
Lawatan ke muzium dapat menarik minat pelajar terhadap sejarah dan meningkatkan tahap pemikiran sejarah. Pembelajaran melalui lawatan ke muzium telah memberikan kesan positif terhadap pembelajaran sejarah. Pelajar bersetuju pembelajaran di muzium dapat membantu mereka mengetahui dengan lebih lanjut mengenai sejarah negara dan mengembangkan imaginasi serta membantu proses pembelajaran di bilik darjah. Suasana pembelajaran di muzium juga menyeronokkan berbanding pembelajaran di bilik darjah dan ini dapat meningkatkan minat pelajar terhadap pembelajaran sejarah. Program IPIM yang hebat boleh menimbulkan minat pengunjung dan memberi inspirasi kepada mereka untuk terus belajar selepas lawatan ke muzium.

Teori Pembelajaran Sosial Bandura (1946) berfokus kepada pembelajaran individu yang berlaku disebabkan oleh faktor persekitaran dan tingkahlaku. Menurut Bandura (1986) proses pembelajaran berlaku melalui pemerhatian dan peniruan. Proses pembelajaran berlaku melalui bahasa, misalan dan teladan.

Bandura (1986) dalam teori perlakuan model menekankan perhubungan rapat di antara persekitaran dan individu dalam mempelajari sesuatu. Menurut beliau, persekitaran turut memainkan peranan penting dalam menjana daya kognitif individu. Penjanaan ini akan menentukan serapan maklumat kekal atau pun sebaliknya untuk digunakan di masa akan datang. Memang benarlah bagai dikata, pengalaman merupakan guru yang paling baik dalam mengemudi kehidupan mendatang.

Rajah 1

Teori Pembelajaran Sosial Bandura(1986)

Berasaskan Rajah 1, Bandura (1986) berpendapat pembelajaran melalui pemerhatian merupakan pembentukan asas tingkah laku manusia. Melalui pemerhatian terhadap proses dan hasil perubahan tingkah laku orang lain, individu secara tidak langsung, mempelajari tingkah laku tersebut. Kaedah pembelajaran lawatan ke Muzium melalui koleksi yang terdapat di situ mampu menarik minat pelajar untuk terlibat secara aktif semasa sesi pembelajaran.

METODOLOGI KAJIAN

Reka bentuk kajian ini adalah berbentuk tinjauan. Kajian tinjauan ini melibatkan pendekatan kuantitatif, dengan mengemukakan analisis data deskriptif daripada satu set soalan soal selidik. Populasi kajian terdiri daripada pelajar Program Ijazah Sarjana Muda Pendidikan (PISMP) yang sedang mengikuti kursus sejarah sebagai kursus elektif di IPG Kampus Tuanku Bainun. Dalam kajian ini, responden kajian ialah 41 orang pelajar elektif Sejarah Tahun 2 Sem 2. Responden kajian dipilih menggunakan teknik pensampelan bertujuan (*purposive sampling*). Bagi mendapatkan data penilaian bagi kajian ini, pengkaji telah mengubahsuai soal selidik daripada kaji selidik Ahmad Al-Munzir (2020), dalam kajiannya yang mengkaji "Tahap Kesiediaan Pensyarah Terhadap Penggunaan Mata pelajaran dalam Sistem Pendidikan dan Latihan Teknik dan Vokasional (TVET)." Item soal selidik tersebut kemudiannya disesuaikan mengikut objektif kajian ini dengan menggunakan skala Likert Empat Mata. Soal selidik terdiri daripada 30 item. Perisian SPSS 26.0 digunakan untuk menganalisis

data soal selidik. Pengkaji menggunakan analisis deskriptif yang merujuk kepada penganalisan data yang diperoleh dari hasil soal selidik. Bagi tujuan interpretasi tahap sikap dan tahap minat terhadap kaedah pembelajaran lawatan Muzium skor min yang diperoleh dikod semula kepada tiga tahap: rendah, sederhana, dan tinggi (Pallant, 2007).

SAMPEL

Sampel atau responden kajian ialah pelajar PISMP Tahun 2 Semester 2. Responden kajian merupakan pelajar yang mengambil kursus sejarah di IPG Kampus Tuanku Bainun . Pelajar elektif sejarah terdiri daripada 41 orang. Persampelan tujuan atau *purposive sampling/ judgement sampling*. Merujuk kepada prosedur persampelan iaitu sekumpulan subjek yang mempunyai ciri-ciri tertentu sahaja dipilih sebagai responden kajian berdasarkan pengetahuan dan tujuan khusus penyelidikan. Pengkaji. Ini bermakna pengkaji memilih responden yang tersedia ada (Creswell,2019).

PROSEDUR PENGUMPULAN DATA

Prosedur kajian ini melibatkan pengumpulan data melalui soal selidik yang telah diedarkan kepada pelajar PISMP Tahun 2 Sem 2 di Institut Pendidikan Guru Kampus Tuanku Bainun (IPGKTB). Soal selidik tersebut dirancang untuk mengukur tahap sikap dan minat terhadap kaedah pembelajaran lawatan Muziumberasaskan Teori Bandura(1986). Data yang dikumpulkan kemudian dianalisis menggunakan perisian *Statistical Package for The Social Sciences* versi 26.0 (SPSS). Melalui SPSS, nilai min dan sisihan piawai bagi setiap aspek yang dikaji memungkinkan analisis yang lebih mendalam dan terperinci mengenai tahap sikap dan minat terhadap pembelajaran kursus sejarah di IPG Kampus Tuanku Bainun Prosedur ini memastikan ketepatan dan kebolehpercayaan dapatan kajian, yang seterusnya digunakan untuk membuat kesimpulan dan cadangan yang relevan (Cresswell.J, 2012). Instrumen kajian telah diedarkan kepada pelajar dalam talian iaitu dalam bentuk *Google form*. Pelajar diberi tempoh masa selama 2 minggu untuk melengkapkan borang soal selidik tersebut. Sebelum borang soal selidik diedarkan kepada

pelajar, pengkaji telah meminta kebenaran daripada Bahagian Perancangan dan Penyelidikan Kementerian Pelajaran Malaysia. Seterusnya, pengkaji telah mendapatkan kebenaran dari Institut Pendidikan Guru Malaysia dan juga Pengarah IPG Kampus Tuanku Bainun untuk melaksanakan kajian di institut tersebut.

Instrumen kajian ini ialah soal selidik yang digunakan dalam kajian ini telah diadaptasi dan diubahsuai daripada instrumen yang digunakan oleh Norliza (2003) dan Siti Suzainah dan Abdul Razaq (2015). Pendekatan kaedah soal selidik dilihat sebagai satu kaedah yang boleh memberi panduan untuk menilai keperluan tentang sesuatu bahan atau objektif kajian yang ingin dikaji (Chua, 2011) . Instrumen ini dibahagikan kepada tiga bahagian iaitu demografi guru, sikap pelajar dan minat terhadap kursus sejarah elektif di IPG Kampus Tuanku Bainun. Instrumen yang digunakan adalah borang soal selidik kerana penggunaan borang soal selidik adalah lebih efektif dan mudah untuk penyelidik menjalankan kajiannya (Mohamad Najib, 1999). Item- item dalam soal selidik pada Bahagian B dan Bahagian C menggunakan Skala Likert 4 poin iaitu 'Sangat Tidak Setuju', 'Tidak Setuju', 'Setuju', dan 'Sangat Setuju'. Skala Likert mempunyai nilai kebolehpercayaan yang tinggi kerana responden boleh memilih jawapan yang mereka kehendaki (Mohd Majid, 1993 dalam Rabaishah, 1999). Keputusan analisis kebolehpercayaan menunjukkan nilai *Alpha Cronbach* bagi setiap bahagian adalah tinggi iaitu Bahagian B (.734) dan Bahagian C (.821). Nilai yang diperoleh ini adalah menghampiri 1.00. Hal ini menunjukkan bahawa item-item dalam skala tersebut mempunyai nilai kebolehpercayaan yang tinggi.

Bagi menjawab persoalan kajian satu dan dua, pengkaji menggunakan analisis deskriptif melalui min dan sisihan piawai. Manakala Analisis *Korelasi Pearson* digunakan untuk melihat hubungan antara sikap terhadap minat pembelajaran dengan menggunakan kaedah IPIM dalam kalangan pelajar elektif sejarah bagi menjawab persoalan kajian ketiga. Interpretasi skor min tahap sikap pelajar dan tahap minat diperjelaskan seperti dalam Jadual 1 di bawah.

Jadual 1
Interpretasi Min

Skor Min	Tahap
3.51-4.00	Tinggi
2.51-3.50	Sederhana
1.51-2.50	Rendah
1.00-1.50	Sangat Rendah

(Sumber: Mohd Asri Harun et al., 2016)

Bagi menentukan tahap sikap dan tahap minat terhadap kaedah pembelajaran Sejarah, skala Likert 4 telah dibahagikan kepada 4 Kategori iaitu sangat rendah, rendah, sederhana dan tinggi seperti yang disarankan oleh Mohd Asri Harun, Zulkifley Hamid dan Kartini Abd Wahab (2016). Sementara itu, kekuatan hubungan di antara pemboleh ubah-pemboleh ubah dalam kajian ini dianggar dengan menggunakan skala kekuatan yang dicadangkan oleh Davies (1971) iaitu amat tinggi (0.70-1.00), tinggi(0.50-0.69), sederhana tinggi (0.30-0.49), rendah (0.10- 0.29) dan diabaikan jika (0.00-0.09).

DAPATAN DAN PERBINCANGAN

Analisis deskriptif menerangkan maklumat responden kajian dari aspek jantina, unit/opsyen, dan pendedahan terhadap pembelajaran IPIM. Analisis profil demografi responden kajian menunjukkan 13 orang lelaki (31.7%) dan 28 orang (74.3%) adalah pelajar perempuan. Responden kajian terdiri daripada pelajar dari pelbagai jurusan pengkhususan di IPGK iaitu 7 orang pelajar (17.1%) ialah dari opsyen Pengajian Cina, 8 orang pelajar (19.5%) adalah dari opsyen Pengajian Tamil serta 26 (63.4%) adalah dari opsyen Pengajian Inggeris (TESL). Manakala seramai 41 orang pelajar (100%) yang ada pendedahan tentang IPIM kerana kaedah ini terdapat dalam Maklumat Kursus Sejarah (MK). Pelajar memang diberi pengetahuan tentang pembelajaran berasaskan Muzium dalam Maklumat Kursus Pedagogi Matapelajaran Sejarah di Tahun 2 Sem 2.

Sikap Terhadap Kursus Sejarah di IPG Kampus Tuanku Bainun

Berdasarkan Jadual 2, tahap sikap terhadap pengajaran dan pembelajaran kursus sejarah berada pada tahap tinggi ($M=3.87$, $SD=0.56$) dalam kalangan pelajar elektif Sejarah. Justeru, dapat dirumuskan bahawa tahap sikap terhadap pengajaran dan pembelajaran kursus sejarah berada pada tahap tinggi dalam kajian ini.

Jadual 2

Sikap Terhadap Kursus Sejarah

	Min	Sisihan Piawai	Tahap
Sikap	3.87	0.56	Tinggi

Dapatan kajian menunjukkan tahap sikap terhadap pengajaran dan pembelajaran kursus Sejarah berada pada tahap tinggi. Dapatan ini menunjukkan bahawa sikap terhadap pengajaran dan pembelajaran dengan menggunakan kaedah IPIM secara keseluruhannya berada pada tahap tinggi dalam kalangan pelajar IPGM Kampus Tuanku Bainun. Hal ini kerana pelajar merasakan kursus sejarah itu sangat berguna kepada mereka kerana pembelajaran lawatan ke Muzium telah membantu dalam mewujudkan suasana sesi PdP menarik. Ini adalah kerana pelajar dapat melihat, mendengar dan menyentuh objek di muzium. Dapatan juga menyatakan pelajar gembira mengalami pembelajaran di Muzium sehingga ingin berkunjung lagi ke Muzium pada masa yang lain (Zuraidah 2012). Hasil dapatan kajian ini adalah selaras dengan kajian Kaviza (2019) iaitu sikap pelajar akan mewujudkan kesedaran dalam diri mereka tentang keperluan serta kepentingan belajar sejarah, mewujudkan keseronokkan belajar, meningkatkan kemampuan belajar sejarah serta bermotivasi untuk belajar sejarah. Sehubungan itu, para pendidik sejarah perlu mengambil inisiatif yang strategik bagi memastikan sikap positif yang berterusan terhadap proses pengajaran dan pembelajaran kursus sejarah dapat dibentuk dalam kalangan pelajar.

Jadual 3
Minat terhadap Pembelajaran IPIM

Item	Min	Sisihan Piawai	Tahap
Saya sangat berminat terhadap pembelajaran kaedah IPIM	3.43	.551	Sederhana
Kaedah Pembelajaran IPIM yang sangat menyeronokkan	3.54	.702	tinggi
Kaedah Pembelajaran IPIM meningkatkan pemahaman konsep/fakta sejarah	3.65	.776	tinggi
Kaedah Pembelajaran IPIM sangat menyeronokkan melalui lawatan ke Muzium	3.67	.568	tinggi
Saya dapat mengingat konsep/fakta tentang peristiwa sejarah melalui kaedah pembelajaran IPIM	3.54	.661	tinggi
Saya dapat menghubungkan kait pengetahuan lama dan baru melalui kaedah pembelajaran IPIM	3.74	.499	tinggi
Kaedah Pembelajaran IPIM membantu saya mendalami maklumat mengenai sejarah negara	3.61	.642	tinggi
Kaedah Pembelajaran IPIM membantu saya dalam menyiapkan tugas sejarah di IPG	3.66	.581	tinggi
Kaedah Pembelajaran IPIM membantu saya mengembangkan imaginasi dan daya cipta	3.65	.632	tinggi
Kaedah Pembelajaran IPIM melibatkan saya secara aktif semasa pembelajaran sejarah	3.56	.577	tinggi
Kaedah Pembelajaran IPIM sangat berkesan dan mendorong motivasi saya	3.80	.482	tinggi
Saya seringkali mencari bahan /maklumat tentang Kaedah Pembelajaran IPIM	3.52	.799	tinggi
Min Keseluruhan	3.61	.623	Tinggi

Berdasarkan Jadual 3 secara keseluruhannya tahap minat pelajar bagi kaedah pembelajaran IPIM adalah tinggi iaitu min 3.61 (.623). Sebelas aspek minat pelajar kaedah pembelajaran IPIM menunjukkan nilai min yang tinggi. Dua belas item telah digunakan untuk mengukur minat pelajar bagi mata pelajaran Sejarah. Skor min paling tinggi ialah item nombor enam (6) dengan skor min 3.74 (0.499) serta skor sebelas(11) dengan skor min 3.80(0.482). Manakala, skor min paling rendah ialah item pertama(1) dengan skor min 3.43(0.551). Ini menunjukkan secara keseluruhan hasil dapatan kajian menunjukkan tahap minat pelajar terhadap kaedah pembelajaran IPIM adalah tinggi. Ini menunjukkan pelajar elektif sejarah sangat berminat untuk

mempelajari kursus Sejarah dengan menggunakan kaedah pembelajaran IPIM.

Berdasarkan dengan dapatan menunjukkan tahap minat pelajar adalah tinggi dalam kalangan pelajar PISMP dalam Sejarah. Sehubungan dengan itu, pelajar sangat tertarik dan menunjukkan minat dalam pembelajaran Sejarah semasa melawat muzium. Dapatan ini selari dengan kajian lepas (Kaviza *et al.*, 2018; Kamarulzaman Abdul Ghani dan Nur Azuki Yusuff, 2019; Nur Syazwani Abdul Talib *et al.*, 2023) yang pembelajaran di Muzium juga memberikan ruang kepada pelajar untuk mendalami Sejarah. Pelajar menunjukkan minat yang tinggi disebabkan kaedah pengajaran yang lebih interaktif dan menarik apabila dapat melawat ke muzium.

PdP yang menggunakan penggunaan teknologi, projek penyelidikan, atau lawatan sejarah, boleh menonjolkan minat pelajar dengan lebih baik. Strategi PdP sebegini telah menyumbang kepada minat pelajar secara mendalam dalam Sejarah. Lawatan Muzium telah secara langsung telah mengaitkan pengajaran Sejarah dengan konteks tempatan dan budaya membantu dalam mengekalkan dan meningkatkan minat pelajar, serta memberi mereka pemahaman yang lebih mendalam tentang Sejarah dalam kehidupan mereka. Terdapat kajian mendapati bahawa muzium dapat dijadikan satu kaedah dalam pembelajaran sejarah menarik minat pelajar terhadap sejarah (Mohd Azmi Mohd Yusof dan Miti Fateema Sherzeella Mohd Yusoff, 2012).

Hubungan antara sikap dengan minat pelajar

Analisis statistik inferensi bagi korelasi *Pearson* dijalankan bagi mengenal pasti hubungan sikap dengan minat pelajar. Hasil analisis menunjukkan terdapat hubungan signifikan yang positif di antara sikap dengan minat pelajar dalam pembelajaran sejarah ($r = .562$, $p = .000 < .05$). Ini menunjukkan tahap sikap pelajar mempengaruhi minat mereka terhadap kaedah pembelajaran IPIM.

Dapatan kajian menunjukkan pelajar mempunyai minat yang tinggi terhadap kaedah pembelajaran IPIM serta pendekatan ini berjaya memenuhi keperluan dan jangkaan pelajar. Kaedah pembelajaran IPIM melibatkan pendekatan yang lebih interaktif dan berpusatkan pelajar yang dapat membuat proses pembelajaran lebih menarik dan relevan. Ini adalah satu kaedah pembelajaran aktif yang memainkan peranan penting dalam mengekalkan minat pelajar.

Hubungan positif yang signifikan antara sikap dan minat menunjukkan bahawa usaha untuk meningkatkan sikap positif pelajar terhadap subjek Sejarah.

IMPLIKASI KAJIAN DAN CADANGAN KAJIAN LANJUTAN

Kajian tentang lawatan ke Muzium dalam PdP sejarah boleh memberikan panduan yang berharga untuk meningkatkan strategi pengajaran dan pembelajaran, serta memupuk pengalaman pendidikan yang lebih bermanfaat dan bermakna bagi pelajar. Hasil kajian ini menunjukkan bahawa pelajar mempunyai minat yang tinggi dengan kaedah pembelajaran lawatan ke Muzium untuk meningkatkan kefahaman, memperoleh maklumat dan pengalaman yang tidak dapat diperolehi melalui pembacaan. Kaedah lawatan Muzium ini juga turut mempengaruhi sikap pelajar terhadap pembelajaran Sejarah seperti peningkatan semangat inkuiri. Sikap pelajar ini boleh merangkumi pelbagai aspek seperti minat, motivasi, dan pandangan terhadap subjek tersebut. Kajian ini memfokuskan kepada minat dan sikap pelajar terhadap kaedah lawatan Muzium dalam PdP Sejarah. Bagi mengukuhkan dapatan kajian ini, kajian akan datang boleh mengkaji dari segi kekerapan pelajar dan pensyarah melaksanakan pembelajaran luar bilik darjah seperti lawatan ke muzium.

Kajian ini menunjukkan sikap pelajar terhadap kaedah pengajaran tertentu boleh memandu pendidik untuk menyesuaikan teknik pengajaran mereka. Jika pelajar lebih cenderung terlibat dengan kaedah interaktif, pendidik boleh mengintegrasikan lebih banyak aktiviti praktikal dan teknologi dalam PdP. Bagi mendapatkan data yang lebih deskriptif, pengkaji akan datang boleh menggunakan kaedah kualitatif untuk mendalami sikap pelajar melalui instrumen temubual dan pemerhatian.

KESIMPULAN

Secara keseluruhannya, lawatan ke Muzium dalam konteks PdP Sejarah merupakan salah satu cara yang berkesan untuk meningkatkan pemahaman dan minat pelajar terhadap subjek tersebut. Pensyarah Sejarah perlu memaksimumkan penggunaan sumber termasuk membuat aktiviti luar bilik darjah seperti lawatan ke Muzium untuk lebih mendalami sesuatu Sejarah itu. lawatan ke Muzium membolehkan pelajar melihat dan mengalami artifak Sejarah secara langsung, yang membantu mereka memahami konteks Sejarah dengan lebih mendalam. Ini mengatasi kekurangan dalam pembelajaran hanya melalui teks dengan memberikan pengalaman visual dan sentuhan yang lebih nyata terhadap objek Sejarah. Pelajar yang terlibat secara aktif dalam lawatan ke Muzium biasanya menunjukkan prestasi yang lebih baik dalam pembelajaran Sejarah.

RUJUKAN

- Aiza Maslan @ Baharudin (2024). Peranan Muziumdi Malaysia dalam Melestarikan Sejarah dan Warisan Haji [The Role of Museums in Malaysia in Preserving Hajj History and Heritage]. *BITARA International Journal of Civilizational Studies and Human Sciences* (e- ISSN: 2600-9080), 7(1), 156-166.
- Bandura, Albert. (1986). *Social Foundation of Thought and Action: A Social Cognitive Theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall
- Davies, J. A. (1971). *Elementary survey analysis*. New Jersey: Prentice Hall.
- Faiz Zahiruddin, Mahzan Awang, Abdul Razaq Ahmad¹, Shakila Che Dahalan(2019). *Learning at The Museum Will Enhance the Skills of Historical Thinking (KPS) Students*. The 2nd International Conference on Sustainable Development and Multi Ethnic Society Education and Humanities.Vol.2.
- Fatin Imanina Abd. Rahman & Anuar Ahmad (2024). Cabaran Guru Menggunakan Bahan Elektronik dalam Proses Pengajaran dan Pembelajaran Sejarah. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH)*, 9(2), e002701-e002701.
- Kalpana Mohan, Anuar Ahmad & Norasmah Othman (2024). Kesediaan Guru Terhadap Pelaksanaan Pembelajaran Luar Bilik Darjah dalam Mata Pelajaran Sejarah Sekolah Rendah. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH)*, 9(1), e002652-e002652.
- Kementerian Pendidikan Malaysia (2013). Dokumen Kurikulum Standard Sekolah Rendah. Sejarah Tahun 4.
- Mohd Azmi, M. Y. & Mimi Fateema Sherzeela (2012). *Muzium Sebagai Institusi Pendidikan Tidak Formal dalam Pengajaran & Pembelajaran Subjek Sejarah*. Kuala Lumpur : Jabatan Muzium Malaysia.
- Muhammad Zulfiqar Mat Lui & Anuar Ahmad (2021). Minat murid terhadap gaya, kaedah pengajaran dan pembelajaran guru dalam pendidikan sejarah. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH)*, 6(2), 211-221.
- M. Kaviza. (2019). Sikap Belajar Sejarah Melalui Penerokaan Sumber Sejarah. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH)* Volume 4, Issue 5, September 2019.

- Najwa Abdul Aziz, Anuar Ahmad & Norasmah Othman (2024). Keekerapan Penggunaan Buku Teks dengan Strategi Pengajaran dan Pembelajaran Sekolah Rendah dalam Mata Pelajaran Sejarah. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH)*, 9(1),
- Nur Syazwani Abdul Talib, Kamarulzaman Abdul Ghani & Nur Azuki Yusuff. (2019). Kaedah pembelajaran sejarah berasaskan lawatan ke muzium. *International Online Journal of Language, Communication, and Humanities*, 2(1), 45-57.
- Nur Syazwani Abdul Talib, Kamarulzaman Abdul Ghani & Nur Azuki Yusuff. (2023). Keberkesanan Aktiviti Pembelajaran Sejarah Di Muzium: Satu Kajian Kes. *Kajian Malaysia*, Vol. 41, No. 2, 2023, 267–290
- Nurul Firzanah Abdul Karim, Khalijah Ahmad & Ahamad Jama'amin Yang (2023). Lawatan Maya dalam Pengajaran Sejarah: Satu Tinjauan Awal. *Jurnal Wacana Sarjana*, 7(5), 1-12. e002677-e002677.
- Petah Wazzan Iskandar(2019). Muzium Pupuk Rasa Cinta Kepada Negara. Berita Harian online 3 April 2019.
- Siva Sankar A/L R.Mahalingam, & Mohd Isa bin Hamzah. (2016). Penggunaan Kaedah Inkuiri Penemuan dalam Kalangan Guru-guru Sejarah Sekolah Menengah. International Seminar on Generating Knowledge through Research, UUM-UMSIDA, 25-27 Oktober 2016, Universiti Utara Malaysia,1(11), 1-11.
- Zarina Md Yasin (2013). *Penilaian Penerapan Kemahiran Pemikiran Sejarah (KPS) Peringkat Menengah Atas*. Tesis Dr. Falsafah: Universiti Kebangsaan Malaysia.